

LKP(B) PIRMASIS SEKRETORIUS ANTANAS SNIEČKUS

Antanas Sniečkus (1903–1974) – stalininės epochos žmogus, sovietinės santvarkos Lietuvoje kūrėjas, svarbiausias lietuvių kolaborantas. Įtikėjęs komunizmo idealais ir bolševikų partijos išauklėtas žmogus, jis visą gyvenimą liko ištikimas marksistinio dogmatizmo, paklusnumo, nepakantumo priešingai nuomonei tradicijoms. Visais pokario metais A. Sniečkus buvo VKP(b) CK politinės veiklos įrankis, ištikimas Maskvos vietininkas Lietuvoje. Kaip tik su jo vardu sietinas prievartinis Lietuvos sovietinimas ir rusinimas, kovos su tautiniu pagrindžiu organizavimas, masiniai nekaltų žmonių trėmimai, įkalinimai, kitaminčių ir Katalikų bažnyčios persekiojimas, tautinės kultūros žlugdymas.

Politinės (partinės) karjeros metais A. Sniečkus išsiugdė sovietiniam politikui būdingas savybes: atsargumą, lojalumą ir paklusnumą. Nepretenduojantis į aukštesnius partinius postus Maskvoje, niekadęs nekeliantis jokių revizionistinių klausimų, nuosekliai įgyvendinantis bet kurios politinės pakraipos partijos vadovybės nurodymus, pasižymintis kuklumu ir draugiškumu. A. Sniečkus daugeliui Kremliaus vadovų kėlė simpatiją. Išsilaikyti daug metų valdžioje jam taip pat padėjo pareigingumas, administratoriaus savybės, valingas būdas, griežtumas, puiki atmintis ir ryžtingumas. Turėdamas gerą politinę nuovoką, jis visada laiku sugebėdavo persiorientuoti, pakreipti įvykius sau palankia linkme. Tai patvirtino stalininis laikotarpis Lietuvoje. Kada lietuvių tautai iškilo fizinio egzistavimo grėsmė, A. Sniečkus ne tik kad nesipriešino šiam procesui, bet atvirksčiai – palaikė ir net skatino partinių ir represinių struktūrų vykdomas genocido akcijas, visada rėmė „liaudies priešų“ ar „socialiai svetimų“ asmenų represavimo politiką. Tai liudija jo pranešimai partiniuose pasitarimuose bei asmeniniai parašai, sankcionuojantys represinės politikos praktiką įvairių žmonių ar socialinių grupių atžvilgiu. A. Sniečkus skatino partizanų teismų viešuosius procesus. Už ryžtingą ir nuoseklų VKP(b) politinio kurso vykdymą 1944–1953 m. Lietuvoje A. Sniečkus buvo apdovanotas 6 ordinais.

Po Stalino mirties, atsižvelgdamas į politinę konjunktūrą, A. Sniečkus keitėsi, netgi su tam tikromis išlygomis pradėjo paisyti Lietuvos ūkinių, socialinių ir kultūrinių interesų, tačiau jis visada buvo ištikimas bolševizmo tradicijoms. Visą laiką jis buvo negailestingas tautiniam pagrindžiui, disidentams ar kitaip mąstantiems žmonėms. Jo „dėka“ dauguma tremtinių buvo vėliausiai paleisti iš tremties vietų (1958 m.) ir ilgai negalėjo sugrįžti ar visai nesugrįžo į tėvynę. Iki pat gyvenimo pabaigos jis išliko ištikimas Maskvai, draudė bet kokias politines iniciatyvas, slopino visuomenėje kylančias priešiškas valdančiajam režimui nuotaikas. Vadovaudamasis VKP(b)-SSKP direktyvomis ir laiku reaguodamas į besikeičiančią situaciją Sovietų Sąjungoje, A. Sniečkus ir jo aplinka visada stengėsi kontroliuoti politinius procesus. Tai padėjo jam ilgus metus išlikti LSSR administracijos vadovu (1940–1974).

Tininis V. *Sovietų Sąjungos politinės struktūros Lietuvoje ir jų nusikalstama veikla: Antroji sovietinė okupacija (1944–1953)*, Vilnius: „Margi raštai“, 2008, p. 36.